

„JÁRASD EL A VILÁGGAL A LEGŐRÜLTEBB TÁNCOT!”

PSY
GANGNAM
style

a lovacsászó
filozófus

GU JA-HYOUNG

GU JA-HYOUNG

PSY

a lovacsászó filozófus

**GANGNAM
style**

*„Zene csak kétfajta van:
jó és rossz.
Én a jófajtát szeretem.”*

Louis Armstrong (1901–1971)

PSY

A világ legszelídebb hulláma;

Te,

Psy árnyéka.

Nevettesd meg őket, ahogy még senki

Tanítsd meg nekik a legörültebb táncot

Énekeljék veled a legörültebb dalt

Érintsd meg a szívük, búvöld el a világot

Alázattal hajts fejet, hajolj meg

Ereszkedj térdre, mondj köszönetet

Üvölts nagyot, hallja meg a világ

Ugorj magasra, érintsd meg az eget

Te,

Psy.

És te mindig

Átfogod a vállát

Magadhoz ölelve

Megóvod a bajtól

Vágyat keltesz benne

Magányra ítéled

Könnyre hull a bánattól

Aztán megszépíted őt

S elküldöd magadtól

Fájdalmat okozol

Hagyod őt szenvedni

Megáldod őt, és

Engeded feleldni.

Te,

A Láthatatlan,

Psy Istene.

ELŐSZÓ

Mi vette rá Gu Ja-Hyoungot, hogy Psyról írjon?

Mikor az emberek hallották *Psy Bird (Madár)* című dalát, azt mondták: „Hű, ez ütős!” Ha baseballszakszavakkal kéne kifejeznem, azt mondanám, elképesztő erejű ütés volt. Mint a szférákba kilőtt rakéta, úgy csapódott a zenéje az ember arcába, hihetetlen hatással, éppen úgy, mint ahogy a szédületes sebességgel pörgő labda hasítja a levegőt. Az emberek ösztönösen sikítottak, a dal pedig sláger lett, jóllehet előadója nem részesült olyan bánásmódban, ami egy sztárnak ekkora siker után rendszerint kijár. Rendkívüli zenei talentuma nyilvánvaló volt az első pillanattól fogva, ahogy a zene világában megjelent.

Psy B kategóriás gondolkodású embernek tette és giccs-előadó-művésznek mondta magát. A valóságban éjt nappallá téve dolgozott azért, hogy minél giccsesebbé váljon, s a giccs legfőbb megtestesülésévé szenteljék. Ha engem kérdeznek, mi járhatott a fejében, hát valami ilyesmi: „Nevettek rajtam, ha azt mondom nektek, hé! Csavargó vagyok. Tudom, hogy ti a magánéleti harcaitok során próbáljátok elkerülni, hogy csavargóvá váljatok. Számomra a ti életek könnyfakasztó és szánalmas. Az élet kurva egy dolog, én viszont izgalmasabbá és élvezhetőbbé akarom tenni számotokra. Futtok a

siker után, viszont félték giccsesnek lenni. Még csak nem is tudjátok, mi a siker! Feláldoznátok a fiatalságotokat, az életeteket, a szerelmeteket vagy akár Istent, hogy sikert érjete el. Elárulom nektek, hogyan gondolkozik a csavargó. Az élet arra való, hogy élvezzük! Élvezzétek, s a kapuk megnyílnak! Hogy hová? A boldog napokra, egy boldog világra, boldog belső világra és boldog életre! Egymás után nyílnak meg, s az életetek nagyon izgalmas lesz.”

Egy így igaz, így lesz egy napon, talán. Psy rádöbbsent, hogy az ő identitása a giccs. Sohasem akart sikeres lenni és első osztályú állampolgárrá válni, s mindennek a kedvéért az identitását feladni. Próbált kapcsolatot teremteni benső énjével, mind mélyebbre ásott, mind jobban érzékelte annak a giccsletnek a mélyét, amit istenétől kapott. Végül felfedezte létét, rájött arra, mennyire értékes és milyen hatalmas a léte értéke, és hálásan elfogadta önnön természetadta giccsességét.

Így igaz. Psy nem a magasabbrendűségért élt. Épp ellenkezőleg.

Megmaradt kisémbereknek, és azon volt, hogy még lejjebb küzdje magát. Számára ez hozta el a tökéletes felszabadulást. Ha valaki hatást akar másokra gyakorolni, miközben ehhez nem igazán vannak meg az eszközei, az a kínzáshoz hasonlatos. Vagy kényszeresen igyekszik maga mögött hagyni másokat, és egész életében arra törekszik, hogy az átlagember mintapéldánya legyen, ami olyan, mintha a világ ítéletét végrehajtva börtönben tartaná önmagát, rabként, aki arra ítéltetett, hogy vizsla tekintetektől leláncolva éljen, s lehetősége se nyíljon annak felfedezésére, mi az, amit a szíve mélyén, igazán szeretne.

Psy a *Gangnam Style* című dalával felemelte kezét, és kinyújtotta mindazok felé, akik sikert értek el, akik sóvárogtak a *Gangnam*

Style után, vagy akik meghamisították a *Gangnam Style*-t, s azt mondta nekik: ne vessenek, táncoljanak, érezzék jól magukat és játsszanak. Mindenki visítson! Ugorjon! Így érkezett meg ő a nagyvilágba, féktelen viharok óceánján.

A cybertér óceánjában, a YouTube-on figyelték fel rá az emberek, s klipjét hamarosan 600 millióan tekintették meg.

Psyban harag tombolt a *Psy Five (Psy Öt)* néven megjelent ötödik albumáig. A haragnak azonban nyoma veszett a hatodik, *Psy and the Six-Lettered Mantra (Psy és a hatbetűs mantra)* címet viselő albumon, hogy szarkasztikus humor és szellemesség váltsa fel azt. Ezzel a humorral magához ölelte a világot. Ennyi a történet. A világ muzsikáját réges-régen olyan ellenállók uralták, mint Bob Dylan, és olyan harcos szellemek, mint a Sex Pistols, ám ez a fajta erő megfoghatkozott. Az ember csak ideig-óráig állhat ellen és haragudhat a világra. Napok, évek, akár évtizedek telnek el, s igazából semmi sem változik, a világ zűrzavara megmarad. Az emberek elgondolkodnak: most akkor hogyan tovább?

Senki nem mert róla beszélni, vagy akár énekelni. A mennyek azonban ránk mosolyogtak, és egy koreai énekesre, Psyra, aki véget vett a harag korszakának, és megnyitotta a vidámság új korszakát. *Psy Gangnam Style*-ja tette mindezt.

Úgy tűnik, Psy a multság zenitjén időzik, egy repülőn, ahová csak azok juthatnak el, akiknek van merszük a határokat feszegetni. Psy felszabadulása abban a pillanatban érkezett el, amikor a gép fedélzetére lépett, ami magasabbra szállt, mint az összes korábbi repülő, s ahol identitását (a giccs-, a csavargó-, a bajkeverő identitást) és létét

(az univerzum örök, halhatatlan életét) felfedezte. A szabadság repülőgépen, a csenden és a hallgatáson túl jótéteményeit felajánlásait küldi klip és lovacsászó tánc formájában a világ fesztiváljára, ami a természet zenéjére, vagy koreai nyelven a nagy szerzetes, Wonhyo moe-chumjára emlékeztet bennünket.

Psy előadásai tartózkodóak és visszafogottak voltak, koncertjein azonban megvadult a közönség. Tartózkodása és zárkózottsága érme volt, amely azoknak jár, akik hisznek az egyenlőségben. Az emberek úgy fogadták a hozzáállását, mint a hatalom és a saját ligába tömörült, önnön önző kapcsolatai által egyesített uralkodó osztály ellen intézett csapást.

Psy a huszonegyedik század nagy riportere és kulturális hírhozója, aki – szarkazmussal és elmésséggel teli zenei hírek formájában – hírt adott korszakunk azon királyairól, akik meztelenek voltak. Az emberi történelemben nem mindennapos az ilyen kaliberű zenei forradalom. Ott volt Elvis Presley, a Beatles, Bob Dylan, Joan Baez és a Sex Pistols, most pedig Psy harangozta be Psy idejét, a *Gangnam Style* idejét.

Psy a legendás peng madár¹, amelyről úgy tudni, egyetlen szárny-csapásával ezer mérföldet képes megtenni. Meglebbentette mese szárnyait, s most az egész világ az ő zenéjére járja a lovacsászó táncot.

Psy a fő előadója egy örült élő műsornak, nagyszerű B kategóriás gicseművész, aki hatalmas légpárnás cipőben táncol.

¹ A taoista mitológia óriásmadara, amely a legenda szerint egy óriáshalból – a leviatán távol-keleti megfelelőjéből – fejlődött ki. (*a ford.*)

Psy azért táncol, hogy demonstrálja: élete és zenéje elválaszthatatlan egymástól. Azt is megmutatja nekünk, hogy Kelet és Nyugat nem egymástól elkülönült térség, mint ahogy a Gangnam és a Gangbuk sincs elszigetelve egymástól.

Az állatok világában, amelyet sokáig a félreértés, az előítélet, az arrogancia és zűrzavar uralt, Psy fénye kezdi beragyogni a sötétséget és a káoszt.

A harag hosszú alagútjának végére értünk, s beléptünk a Gangnam korszakába, ahol izgalmas életünket áttáncoljuk és -énekeljük. Mindazok, akik nehéz terhet cipelnek a vállukon, mint a lovak és az ökrök, mindazok az emberi lények, kiknek teste és lelke teli van sérülésekkel, mindezek az emberek peng madárrá válnak, légpárnás cipőt öltenek, és a lovacsкас tánc ritmusára táncolnak. Az emberi történelem legértékesebb időszakában kiáltják, hogy *Gangnam Style*, s fellángol a szeretet, amely az idők kezdetén nekünk adott, s táncolunk, míg véget nem ér a *Gangnam Style*, a mi időnk és Psy ideje. Már is tanúja vagyok számos pillanatnak, amikor az emberek a lovacskatáncot járva ugrálnak, sőt, szinte repülnek, eltelve reménnyel, szeretettel, izgalommal és várakozással.

Nagy és történelmi pillanatok ezek, hogyan is tehettem volna meg, hogy nem rögzítem, tanúsítom és jelentem mindeme pillanatokat! Ezt a könyvet igazából nem Gu Ja-Hyoung írta. Az Egyetlen emelkedett Gu Ja-Hyounghoz, és tett mindent, ami ebben a kötetben foglaltatik. Köszönöm!

Gu Ja-Hyoung
2012 késő őszén

PROLÓGUS

Psy - esőcseppek

Reggel, mikor felébredünk az együtt töltött éjszaka után, felkelünk, és becsukjuk az ablakot. Mint verebek az ablak előtt, mint gyerekek, akik nem hajlandók ágyba menni, mint kisiskolások...

What Would Have Been [Mi lett volna, ha]:

szöveg: Psy, zene: Yoo Gun-hyung.

vendégénekes: Park Jung-hyun

A Suwont és az Incheon Portot összekötő vonalat 1937. augusztus 5-én nyitották meg. A vonal építését a Joseon Kyungdong Vasutak vállalta annak érdekében, hogy Sorae Portból sót tudjanak Japánba szállítani.

A vonalon 1965-ig gőzmozdonyok közlekedtek. Harminc évvel később és ötvennyolc évvel megnyitása után, 1996. december 31-ével a Suin vonalat bezárták. Yoon Hoo-myung regényíró 1992-ben adta ki *The Narrow-Gauge Railway (A keskeny nyomtávú vasút)* című regényét.

2012. június 30-án a Suin vonal egy, összesen 13,1 kilométeres részét újra megnyitották Songdo és Oido között. Mikor regényét ez alkalomból utányomták, Yoon Hoo-myung azt mondta:

„Mélyebb értelmet nyer az életünk, amikor figyelemmel kísérhetjük a keskeny nyomtávú vasút könnyfakasztó szépségét, amint elkanyarodik, majd eltűnik a Nyugati-tenger alkonyában. Írni akartam a szerelem homályos árnyáról és arról, milyen nyomok maradtak életünkben a múltban, a keskeny nyomtávú vasútnál – múltunk örökségénél –, amely a médium szerepét töltötte be. (*Gyunggi Daily News*, 2012. szeptember 26., jelenti Ryu Sul-ah az irodalmi mellékletnek.)

Ryu Sul-ah, a riporter megfigyelése szerint a szerző azoknak az embereknek a bemutatására használta fel a keskeny nyomtávú vasutat, akik elveszettek érezték magukat a dinamikus, új városban. A keskeny nyomtávú vasutat kisvasútnak nevezték annak idején. Annyira apró volt, hogy miközben ringott, az egymással szemben ülő emberek térde egymáshoz ütődött. Ma gyorsvonat közlekedik a vonalon. Július 14-én felszálltam az egyes metróra, kiszálltam a Woninjae állomásnál, és átszálltam a Suin vonatra. A Woninjae állomáson eldúdoltam:

*Ez az ezüst eső
Oly csendesen szítál
Ki az, ki sírdogál
Ily késő éjszakán
Tán csak az elfeledett sebek...?*

Nagy és tiszta volt a Woninjae állomás. Nem volt se lárma, se zsúfoltság.

Elegáns, rendesen karbantartott állomás, nem föld alatti, hanem földfelszíni, s esőzés vagy havazás esetére hatalmas sáttortetővel ol-talmazták. Az ausztráliai Sydney Operaházra emlékeztetett. Talán ezért is kaptam kedvet az énekléshez, azt gondoltam, az építmény jó vibrációt kölcsönöz majd a hangomnak. A vonat, amire felkaptam, áthaladt az Indus Park, a Hogu Port és az Incheon Nonhyun megállón, mielőtt megérkezett a Sorae Port állomásra. Esett, mikor kijöttem az állomásról.

Sétáltam az esőben. Egyre hullottak a cseppek, és összegyűltek az út menti járdán. Minden csepp gyűrűt képezett, amikor belepoty-tyant a pocsolóába. Egy csepp, két csepp, tízezer csepp... ugyanazt csinálták valamennyien. Mindegyik földre hullott esőcsepp köröket állított elő, és körkörös hullámvázt indított útjára, amikor belecsapódott a pocsolóába. Olyanok voltak, mint a mosolyok, az esőcseppek mosolyai, az esőcseppek kacaja.

Tovább hullottak az égből az esőcseppek, hogy a talajon landoljanak, megcsókolták a földet, mosolyogtak, és boldogságukban nevettek. Messze magasból hullottak alá, azután csókoltak, szívükben egyek lettek, és mosolyogtak. Nevetéssé váltak a körök és a hullámok, amiket oly természetes módon létrehoztak.

Arra gondoltam, olyanok, mint a szív – az igazság szíve, a muzsika szíve, az éneklés szíve és az előadás szíve. Mikor az ujjak a gitárhúrba csapnak, csókot vált ember és gitár. Mikor egy dal előtör az énekesből, és kiáramlik ajkain, célpontjai a hallgatók füle, szíve és

értelme. Ez a zene csókja. A csóknak ebben a pillanatában valamennyi szív – négyyszögletes, háromszögletű vagy bármilyen más formájú – a szeretet kerek formájává válik, akárcsak az esőcseppek és a pocsolyában képződő körök.

A kottán lévő hangjegyek az esőcseppekhez hasonlatosak. A hangjegy-esőcseppek aláhullanak, zenévé lesznek a muzsikások keze és szíve által. Mikor a zene eléri az emberek szívét, köröket, hullámokat és mosolyokat képez.

Az esőcseppek szívéből áll Psy muzsikája, a hangjegyek, amelyeket lejegyzett, a dalolás és a kiáltozás, amit előadás közben művel, mikor elüvölti magát: „Sikoltson mindenki!”

Mentem tovább az esőben, nem feledkezve meg a szeretet és az esőcseppek csókjairól és köreiről. Eltávolodtam a Sorae Port állomástól, és az incheoni Namdong Kulturális és Művészeti Központ felé tartottam. Underground koncertet készültek adni, az Empátiát, és engem hívtak meg házigazdának. Július tizennegyedik volt, vasárnap, nem sokkal múlt dél. Másnap, 2012. július 15-én Psy, a koreai énekes kiadta hatodik nagylemezét *Psy and the Six-Lettered Mantra* (*Psy és a hatbetűs mantra*) címmel. Két év után most jelentkezett albummal, amely azon nyomban a koreai slágerlisták élére került, úgy az interneten, mint azon kívül.

Két hónappal később, szeptember 15-én Psy az amerikai iTunes Top Song slágerlista élére került a koreai nyelven előadott *Gangnam Style*-l, míg a Billboard százas kislemezlistáján október nyedikétől kezdve két egymást követő héten át a második helyezett volt. Szeptember harmincadikán az amerikai kislemezlistán ért el első

helyezést. Psy esőcseppjei, amelyek befröcskölték a YouTube-ot – a *Gangnam Style* klipje és a zene –, kezdték létrehozni a maguk köreit világszerte az emberek szívében. Szívekben, amelyek megszakadtak és meghasadtak a globális pénzügyi válságban, a gazdasági recesszióban, a subprime jelzálogkölcsönök² válságában. Psy a lovacskás tánccal megnevettette a világot. A Psy-szenzáció és a *Gangnam Style*-láz csak a kezdete annak a zenei utazásnak, amely előtte áll, és amely beláthatatlan távlatokkal kecsegtet.

² A subprime az Egyesült Államokban elterjedt, magasabb kamatú jelzálogkölcsön, amelyet a hitelintézetek elsősorban megbízhatatlannak tartott ügyfeleknek ajánlottak azzal az indoklással, hogy a nagyobb kockázatért cserébe a piacnál nagyobb kamat illeti meg őket. (*a ford.*)

I. rész

Világzenei túra
Gu Ja-Hyoung vezetésével

Psy – a globális énekes

A globális zenei szenzáció

*Nem könnyű jó színésznek lenni.
Embernek lenni még annyira sem.
Mindkettő akarok lenni, mielőtt bevégezem.
A szereplő kötelessége,
hogy az élet igazi értelmét megragadja.
Saját problémáján keresztül értelmezze,
s fejezze ki azt, az odaadását.*

James Dean

Psy lett az első. 2012. szeptember 15-én *Psy Gangnam Style*-ja első lett az amerikai iTunes slágerlistán. Két hétig maradt a csúcson, majd visszaesett a második helyre, miután Psy szeptember 25-én hazautazott az Egyesült Államokból Koreába. (*Psy Gangnam Style*-ja világszerte körülbelül negyven ország iTunesán ért el első helyezést.) Ám azon nyomban újra a csúcsra került, amikor Psy – útban Ausztráliába – ismét az Egyesült Államokba utazott, és megkezdte zenéje népszerűsítését.

2012. október 21-én Koreában Psy *Gangnam Style*-ja már hat hete folyamatosan vezette a KBS TV Music Bank listáját.

Szeptember 27-én újabb rekordot állított fel: ő lett az első koreai énekes, aki első helyezést ért el az Official Charts Company UK Single listán *Gangnam Style*-jával. Ha jól sejtem, ez az eredmény minden értelemben lázba hozta.

2001. április 14. volt az a nap, amikor Psy először jutott a koreai slágerlista csúcsára, és felkerült az MBC Music Camp listára. Április 19-étől pedig két hétig vezette a KBS csatorna Music Bank listáját.

Az SBS csatorna Popular Music listáján május hatodikán érte el az első helyet. A nóta, amellyel mindezeket a slágerlistákat uralta, a *Bird (Madár)* volt, amivel Psy debütált.

Röviddel ezután a *The End (Vége)*, a debütáló albumáról származó újabb szám került az MBC Music Camp listájának élére, hogy június kilencedikétől számítva két hétig el se mozduljon onnét. A dal június huszonnegyedikétől ugyancsak első helyen tanyázott az SBS Popular Music listáján.

Később, 2002. december 1-jén a *Champion (Bajnok)* című dal lett a legjobb az SBS Popular Music listáján, a negyedik albumán szereplő *Entertainer (Házigazda)* pedig az M.net M Count Down listája csúcsára került 2010. szeptember 14-én. Másik nótája, a *Right Now (Most azonnal)* meg sem állt a csúcsig 2010. november 11-én, újfent az M.net M Count Down listáján.

2012-ben a *Gangnam Style* három hétig terpeszkedett augusztus tizenhetedikétől a KBS Music Bank listán, és három hétig nem lehetett letaszítani az M.net M Count Down éléről. Psy kis kihagyásokkal összesen kilenc alkalommal hódította meg a csúcsot a Music Bank listán.

Psy *Gangnam Style*-ja lett az első Kína legnagyobb portálján, a Top 500-as Baidu slágerlistán. Első alkalommal került az élre a kínai slágerlistán koreai énekes. Ekkor már az internetezők is csodálkozni kezdtek: „Psy most vette be a nagy falat. Meddig jut még ezután?”

Ausztráliában a *Gangnam Style* első lett az ARIA Top Five Singles listán 2012 októberének első hetében. Ausztrália ultrarövid hullámú rádióadói óránként egyszer lejátszották a *Gangnam Style*-t, és országszerte látható volt, hogy az emberek a lovacsikás táncot járják a szórakozóhelyeken. A koreai–ausztrálokat mindez igencsak feldobta, felvillanyozódtak, és büszkeség töltötte el őket a tudatra, hogy annyi ausztrál hallgatja fülhallgatón a *Gangnam Style*-t az utcán.

Az ország nemzeti médiumának számító *The Australian* azt írta: Psy október tizenhatodikai felléptekor regisztrálta az X Factor a legmagasabb – 37,4 százalékos – nézettségi rátát, s ezzel az énekes valamennyi egyazon idősávban sugárzott programot maga mögé utasította. A hírekben benne volt az is, hogy mindez azt jelentette, hogy 1,7 millió ausztrál ült a tévé előtt, és figyelte Psy élő előadását, a *Gangnam Style*-t.

Scooter Braun, Psy külföldi menedzsere október huszadikán robantotta a hírt a Twitteren: „A *Gangnam Style* történelmet írt

Ausztráliában, Psy immár hivatalosan is több kislemezt adott el egy hét alatt, mint bármelyik művész.” Hozzátette azt is: nem kizárt, hogy azóta platinalemez lett a nótából. Azt jósolta, Psy négy héten át folyamatosan uralni fogja az ausztrál slágerlistát.

Psy október tizenhatodikán fellépett az ausztrál Hetes Csatorna *Today Tonight (Ma este)* című műsorában. Az adás alatt játék kengurut kapott ajándékba, amire úgy reagált, hogy eltáncolt egy improvizált kengurutáncot. Azt mondta, kedve szottyant eljárni a kengurutáncot, és hivatalos premierré tette azt. A műsorban felfedte, hogy újfajta táncon dolgozik, de azt is hozzátette, hogy erről részleteket nem közölhet. Poénkodott is, mondván: „A koreaiak nem igazán hasonlítanak hozzám. Ők mind jóképűek.” Elmondta a programban, mitől lett a *Gangnam Style* akkora sláger. Attól, hogy amit ő hosszú időn át a zenéről hitt, csakugyan működött: „Minél egyszerűbb, annál ütősebb. A zene attól frankó, ha poénos.”

Psy *Gangnam Style*-ja 2012. július 18-án első helyezett lett a koreai MP3 Melon listán. Nagyjából tíz évvel ezelőtt a koreai országgyűlésben az MP3 zeneiparról tartottak parlamenti meghallgatást. Jelen voltak az Idegenforgalmi és Kulturális Minisztérium magas rangú képviselői, a zenei világ üzletemberei, továbbá egy politikus, aki ezekben a napokban rendszeresen látható volt a tévében, a meghallgatásra azonban éppen csak beköszönt, s azzal már ment is. Az egyik országgyűlési képviselő, aki tagja volt a kulturális és idegenforgalmi bizottságnak, kijelentette: „Be kell ismernem, nem igazán tudom, mi az az MP3. Útban a meghallgatásra megkérdeztem a titkáromat, s a válasz az volt, hogy a meghallgatás tárgya az MP3. Így

aztán azt gondoltam, talán a military police-ről, a katonai rendőrségről van szó, és három katonai rendőr kavart valami zúrt. Azt hittem, ebből az ügyből kifolyólag rendelték el a meghallgatást.”

A meghallgatás alatt az MP3-ipart képviselő jelenlévők azt bizonygatták: a zeneiparnak lehetővé kell tennie, hogy a dalokat darabonként fél dollár körüli összegért le lehessen tölteni. A zeneipart képviselők azonban ragaszkodtak az egy dollárt meghaladó árhoz. Azután a vendégek számára fenntartott padsorban felállt az egyik riporter, és azt mondta: „Ne a téli paplan felett huzakodjanak, mikor kint még csak tavasz van!”

A zeneipar hibája volt, hogy nem tudott a legutóbbi trendekkel és fejlődéssel lépést tartani. Ez tette a dalokat oly hosszú időre ingyen letölthetővé, minek következtében sok lemezmarca kiszorult az üzletből.

Psy 2012 augusztusában első lett a Max MP3 honlapnak az online zeneszolgáltatása által összeállított, folyamatosan változó szervizlistáján. Az első helyezett dal a *My Girl (Barátnőm)* volt, amelynek szövegét és zenéjét egyaránt Psy írta. A nótát Lee Seung-gi adta elő.

2012. október 31-ére rekordszámú, 600 millió feletti megtekintést ért el Psy *Gangnam Style*-ja – azon a napon, százkilenc nappal a honlapra történt feltöltést követően, konkrétan 627 milliónál tartott. A *Gangnam Style* klip harmadik a legtöbbet megtekintett videók listáján Justin Bieber 790 millió megtekintést megért *Baby*-je és Jennifer Lopez *On the Floor* című dala után, amire 610 millió néző volt kíváncsi.

Ez elképesztő, hátborzongató és felvillanyozó. Mi történik itt?

Psy Eminemet is verte a *Gangnam Style*-lal. Eminem *Love the Way You Lie* (Imádom azt, ahogy hazudozol) című munkája 506 millió 967 ezer 105 nézőt számlált 2012. október 21-én, délelőtt 11 óra 17 perckor, és ez 17 millió 338 ezer 177-tel kevesebb volt a *Gangnam Style* megtekintésénél. Mellesleg Eminem *Love the Way You Lie* című dala 2010. augusztus 9. óta volt fenn, azaz két évvel és két hónappal korábban került a YouTube-ra, mint a *Gangnam Style*.

Psy *Gangnam Style*-jét 2012. július 15-én töltötték fel a YouTube-ra, és mindössze 52 nap alatt (szeptember 4-éig) 100 millióan látták. Szeptember 18-án, hatvanhat nappal a feltöltése után elérte a kétszázmilliós álomhatárt, szeptember 28-án pedig – ekkor volt fenn hetvenhat napja – háromszázmilliós rekordnézettséget produkált. Tíz napra rá, október 8-án már 400 millió volt az összes megtekintések száma, október 31-én pedig, huszonhárom nap leforgása után, meglett a 600 millió megtekintés. Összesen százkilenc napba került, hogy a klip elérje a hatszázmilliós megtekintést, és rekordot döntson.

Psy *Gangnam Style*-ja abban a tekintetben is rekordot döntött, hogy övé lett „a legtöbb lájk a YouTube-on”, és ő lett a megosztó legnépszerűbb figurája is. Újabb rekordnak számított, hogy a nem angol nyelvű klipek között a leggyorsabban érte el a 200 milliós megtekintést. Koreában mindössze 43 nap alatt meglett neki a 60 millió néző, ami Koreában is gyorsasági rekordot jelentett. A Hanryu Intézet szerint 749 videó van a *Gangnam Style*-ről, több mint 130 ezer megnézéssel. Az intézet október 20-án jelentette, hogy

ez precedens nélküli rekord, mert mindezen *Gangnam Style* témájú videók összesített megtekintésének a száma 1,7 milliárd.

A sztárok, előadók, énekesek sikere és bukása attól függ, mennyire szeretik a rajongóikat.

Korea nemzeti sportfesztiváljának szervezői hetvenezer jegyet adtak ki a 2012. október 11-én, Daeguban megrendezett megnyitó ünnepségre. A fesztivál történetében most először az utolsó szálig elkapkodták a jegyeket, kizárólag azért, mert a megnyitó napján Psy is fellépett. Psy állt a fesztiválmegnyitó precedens nélküli jegyeladási rekordja mögött.

Guinness-rekordként jegyezték fel a Seoul Plazában 2012. október 4-én tartott koncertjén 80 ezer ember egyidejű lovacskázását, amihez az élő YouTube-közvetítésnek köszönhetően becslés szerint világszerte több mint 500 millió néző társult. Amint a koncert kezdetét vette, annyi Psy-rajongó kapcsolódott be a közvetítésbe a világ minden tájáról, hogy rengeteg szerver vagy negyven percre felmondta a szolgálatot.

Psy az első számú zenei klip, szerintem.

És ezt is hozzá akarom tenni.

A sztárok, előadóművészek, énekesek sikere vagy bukása attól függ, mennyire szeretik a rajongóikat. Népszerűségük hol felfelé, hol lefelé tart a slágerlistákon, s bár egy éjszaka leforgása alatt sztárrá válhatnak, ugyanennyi idő alatt le is áldozhat a csillaguk. Következésképp sztárnak, előadóművésznek vagy énekesnek lenni

mindössze abban áll, mennyire szeretik a rajongóikat. Igaz szívvel kell versengeni azért, ki mennyire, milyen őszintén és mélyen szereti a rajongóit. Mindenki annyi szeretetet kap vissza, amennyit a rajongóinak ad.

Nemcsak a szórakoztatóiparra érvényes ez az arany szabály, de a mindennapjainkban is rengeteg dologra: mennyire szereted a feleséged, teljességében éled-e meg az életed, hiszen a világ annyira szeret, amennyire te őt. Annyi szeretetet kapsz, amennyit adsz.

Mármost, engem lenyűgöz, mennyire szeretheti ő, milyen őszintén és mélyen, a szíve egészével ezt a világot, a rajongóit és a hazáját, az éjszakai életet, a zenét és a koncerteket, hogy ezt a rengeteg első helyezést és rekordot kiérdemelte.

Rajongói a világ minden tájékán megkapták Psy-tól a szeretet levelet. Jó magasra feltartották és lengették, akár egy zászlót, nevetéssel és mosollyal reagáltak rá, bár voltak páran, akik kiparodizálták a *Gangnam Style*-t. Mivel magyarázható ez a globális jelenség? Hogy az emberek, noha soha senki nem kérte őket erre, világszerte új korszakot nyitnak Psy-ja, a kultúra korszakát, amely spontánul és akaratlagosan rombolja le a sötétség rémes börtönét, ahová átveréssel kerültek, s ahol ideológiák, a politika és a kapitalizmus zsákmányolta ki őket?

Psy – az űrhajó

Igazán nagy az önbizalmam, ha a munkámról van szó.

Ha dolgozom valamin, száz százalékgig hiszek benne.

Csakugyan a lelkemet teszem bele.

Meghalok érte.

Így vagyok én ezzel.

Michael Jackson

Az MBC 2012. szeptember 21-én sugárzott *Psy Special* című műsorában az amerikai show-biznisz egyik képviselője, egy üzletember, így nyilatkozott: „Mintha ő a zenéért létezne, a zene meg őérte, erről szólt az egész Michael Jackson-jelenség.” Húha! Ez nagy szó. És így is van. Az illető Michael Jackson szintjére helyezte Psyt, s ezzel elérkezett az a pillanat, amikor Psy zenéjét a világ élvonalába helyezték, őt magát pedig a világ legnagyobb zenészének ismerték el.

Mikor Psy színpadra lép, hogy elénekelje és eljárvja a *Gangnam Style*-t, mozdulatai és arckifejezése egyaránt szenvedélyt tükröznek. Számomra olyan ő, mint az őrjöngés robbanásra kész kohója. Apró szeme kikerekedik, s erőteljesen és intenzíven koncentrálni valahová befelé.

Tudom, utópia, amit lát; a paradicsom, a végállomás, ahová ő, én vagy a világon bárki kívánczik, ahová utazna, ahol maradna, ahol élne. A hely, ahol víz van, levegő, fák, óceánok. Szeme új csillagot lát, új bolygót, ahol jó élni.

Psy szökell, repül, csaknem lebeg a levegőben, lába a színpadot csak elvétve érinti, mindez azért, mert alig várta már, hogy itt legyen. Számomra úrhajónak tűnik, ami legyőzi a tömegvonzást.

Mikor az őrző előadás során a végsőkig jut el (ami koreaiul így hangzik a *Gangnam Style*-ban: galde-kaji-kabolka), a világ fölé kerekedik, mintha egy kilövőállomást hagyna maga mögött. A globális színpadon előadó Psy turbótöltésű energiájával és zabolázatlan, örült eredetiségével bennünket is megváltoztat; arra biztat, vállaljuk fel a kihívásokat, és hagyjuk, hogy szenvedélyünk magával ragadjon. Úrshow-ja, amely az örökkévalóság kapujához visz bennünket, kilövőállomást létesített a világon mindenki számára, s most kilő bennünket, földi halandókat, hadd induljunk útra, és keressük meg álmaink bolygóját.

Psy – Globális Győzedelmi Ünnepi Koncert

*Tragédia vagy komédia, a tünékeny idő egy pillanata,
az utolsó felvonás mondja meg;
Hátralévő életemben a mai nap, most vagyok a legfiatalabb,
így hát ismét útra kelek.*

A Never Say GoodBye [Sohase búcsúzz] című dalból,
szövegíró: Psy, zenéjét szerezte: Psy és Yoo Gun-hyng, előadja Psy,
meghívott előadó: Yoon Do-hyun

2012. október 4., 11 óra 48 perc táján, amikor a Seoul Plazá-ban véget ért Psy koncertje, hullámokban tódultak ki az emberek.

Sokan lődörögtek a színpad körüli járdákon vagy az épületek között maguk alatt. Kimerültnek látszottak. Része volt ez a Psy-jelenségnek: a Psy-függőség mellé társult elvonási tünet. Szemükbe nézve láttam távozni a régit és beáramlani az újat. Keresztúthoz értek, ahol megtalálták az új énünket, s nézték, amint távozik a régi. Így éreztem én. Ez volt az óceán filozófiája és a kiürülés bölcsessége, amelyet Psy akkor már évek óta gyakorolt, s gyakorol ma is.

Mostanáig teljesítménykényszeres világban éltünk. Olyan volt az életünk, mint egy olimpiai torna, megkövetelte, hogy egyre erősebbek,

magasabbak és gyorsabbak legyünk. Mást nem tehattünk, hiszen enélkül nem jutottunk egyről a kettőre. Népeségünk megnövekedett, s luxusigényei lettek mindenkinek. De miután oly keveset raktározunk, az élet legtöbbünk számára próbatétellé vált. Ám Ray Charles, a soulzene atyja azt mondta: a muzsikus, ha egyszer a saját útjára rátalált, már nem versenyez többé másokkal. Bizonyos értelemben az emberek sem versengenek már egymással, ha egyszer rátaláltak a saját útjukra.

Így igaz ez. Ez a *My Way*, az én utam. Az út, ami csak neked adatott meg, az elhivatottság, amit Istentől kaptál. S te csak méész tovább, követed a magad útját. Ez az az út, amit végigtáncolsz. Az út, amit olyan könnyedén követsz életedben, ahogy utazol, vagy ahogy táncolsz. Ennek az a módja, hogy hagyjuk a dolgokat megtörténni, és ünnepelünk egymással. Tovább kell menned az istenadta úton! Különben sérülni fogsz. Talán csakugyan megsérülsz.

Psy lejött a színpadról, és néhányan emlékfotókat készítettek róla. Valaki odajött hozzám, átadott egy telefont, és arra kért, készítsek egy képet róluk. Úgy tűnt, a barátaival van. Lefotóztam őket, a háttérben a színpaddal. Megkérdeztem: „Mit kedveltek Psyban? Melyik oldala van rátok hatással? Miért vonzódtok hozzá?” Azt felelték, azt szeretik benne, hogy barátként viselkedik, meg hogy nagyvonalú. Sétálgattam még egy darabig a plázában, és feltűnt, hogy sok rajongó önként hátramarad szemetet szedni. Másnap benne volt a hírekben, hogy az ugyanebben a plázában rendezett olimpiai labdarúgó-mérkőzés tízezer nézője után húsz tonna szemetet takarítottak el, Psy előadása után csak tizenhét tonna maradt, jöllehet órá nyolcvanezres tömeg volt kíváncsi. Az előadás után beállított takarítóbrigád megkönnyebülten sóhajtott: „Mi lett volna nyolcszor ekkora szeméttömeggel?”

*Szabadságot vagy halált adj nekem!
Adj nekem zenét, táncot,
Színpadot, dalokat, vagy adj nekem Halált.*

Ez Psy halálosan komoly előadó-művészi krédója; ez ijesztő.

Másnap minden kapható lapot megvettem egy éjjel-nappaliban. A fiatal eladó meg is kérdezte: „Minek vesz ennyi lapot?” Mire én: „Forrásnak kellene, mert Psyról írnak. Magának mi a véleménye Psyról?” Az eladó azt válaszolta: „Nos, természetesen hihetetlen az az ember.” „Milyen értelemben?”, faggattam. Arra számítottam, a lovacskás tánccal kapcsolatban mond majd valamit. Tévedtem. „Tudja, hogy kétszer is volt katona?”, mondta, majd saját válaszát hallva felnevetett.

Kinyitottam a 2012. október 5-ei lapokat. A koncert gyakorlatilag valamennyi újság címlapján, főcímként szerepelt. Leültem, és olvasni kezdtem őket, érezve az őszi szelet a szépséges kiülős kávézóban.

YouTube élő közvetítés: Psy, a világszenzáció, 80 ezer rajongója előtt lépett fel Szöulban • Psy negyedikén este lovacskás tánccal vette be a szöuli városházával szembeni Seoul Plazát és az azt övező arénát. Nyolcvanezer rajongót vonzott ez az ingyenes előadás, amelyet Psy azért tartott, hogy megünnepelje a *Gangnam Style* globális sikerét, és köszönetet mondjon koreai rajongóinak. Psy korábban ígéretet tett: „Ingyenkoncertet adok a Seoul Plazában még akkor is, ha nem szerzem meg az első helyet a Billboard listáján.” Ígéretét valóra is váltotta. A koncertet világszerte élőben sugározta a YouTube-on Psy lemezcége. (*Chosun Daily News*)

Psy színpadon: 80 ezernél több rajongó a Seoul Plazában •

Psy, megünneplendő, hogy dala két egymást követő héten második lett az amerikai Billboard kislemez-slágerlistán, negyedikén (rendőrségi becslés szerint) 80 ezer rajongó előtt koncertezik a Seoul Plazánál felállított színpadon. (*Hangyeore Shinmun*)

„Jöttünk Psyt megnézni Nyolcvanezer tömeg özönlött

Szöulba • Psynak a negyedikéi, Seoul Plaza-beli ingyenes koncertje mintegy 80 ezer rajongót vonzott. Psy előadta a *Gangnam Style*-t, a *Champion*t, a *Bird*öt és még sok slágerét a kilencvenperces koncertje alatt. (*Korea Times*, koreai kiadás)

Psy ereje, Korea hatalma • Tízezrek előtt adott elő Psy Szöul

központjában, a Seoul Plazában kedden este. Az énekes azért adott ingyenes koncertet a plázánál, hogy köszönetet mondjon rajongóinak, miután slágere, a *Gangnam Style* valószínűleg az első helyre kerül a jövő héten a Billboard sikerlistáján. (*Korea Times*, angol nyelvű kiadás)

Seoul Plaza Style: Psy nyolcvanezer rajongónak adott ingyenes koncertet, ahangulatavilágbajnokságra emlékeztetett

• Történelmet írt Psy október negyedikén, a Psy-Napon. Több mint 80 ezer rajongója jött el ingyenes koncertjére a Seoul Plazába, hogy egyszüljön az est örült örjögésében. Fluoreszkáló, színes fények miriádja gyúlt ki az őszi éjszakai égen, és csalt könnyeket Psy szemébe. (*Daily Sports*)

Félmeztelenül a Gangnam Style! • Ingyenes koncertet adott Psy

a Seoul Plazánál... „A rajongók fontosabbak a Billboard sikerlista

első helyezésénél.” (...) Psy betartotta az ígérését... 80 ezer rajongó előtt mutatta be a lovacskatáncot. (*Sports Seoul*)

Nyolcvanezer rajongó jött el Psy lovacskatáncára a Seoul Plazába • Psy (igazi nevén: Park Jae-sang, 35) rajongók tengere előtt adta elő negyedikén este a *Gangnam Style*-t a Seoul Plazában. Psy azért adott ingyenes koncertet, hogy koreai rajongóinak köszönetet mondjon a *Gangnam Style* támogatásáért, miután a szám két héten át volt második helyezett az amerikai Billboard slágerlistán. A koncerten (rendőrségi becslés szerint) több mint nyolcvanezer rajongó élvezte a k-popot, amely Koreán túllépve szétterjedt az egész világon. A koncert a 2002-es világbajnoki mérkőzésre emlékeztetett, amikor hatalmas tömeg jött el a Korea–Japán világbajnoki mérkőzésre. (*Joongang Daily*)

Szürreálisan hatalmas tömeg töltötte meg a Seoul Plazát, hogy lássa Psy Gangnam Style-ját • Polgárok tízezrei töltötték meg a szülői városháza előtti plázát, hogy negyedikén megnézhessék Psy koncertjét. Psy azért adott ingyenes koncertet, mert *Gangnam Style*-ja világsiker lett, s két héten át megszakítás nélkül volt második helyezett az amerikai Billboard kislemez-sikerlistán. (*Seoul Economic Daily*)

Psy Korea Style-ja rabul ejti a világot, Psy félmegtelenül hódítja meg Szöült • Becslések szerint több tízezer rajongó töltötte veszett őrjöngés közepette az elmúlt estét lovacskás és madaras tánccal. Psy a Seoul Plazában, a tomboló katlanban... Psy betartotta ígérését, miszerint a *Gangnam Style* eléneklését követően, a visszatapsoláskor félmegtelenül jelenik meg. A közönségben egyszerre villantak a vakok, hogy megörökítsék. (*Sports Kyunghyang*)

Psy „lovacskatáncos terrorja” • 1. Psy a teljes forgalmat megbénította a szülői városházánál. 2. Psy miatt a városi önkormányzat a rendesnél tovább járatta a metrót. 3. Psy 50 ezer rajongót kergetett örületbe. 4. A második történelmi esemény, melynek során óriási tömeg éljenez Koreában... Megdöntik valaha ezt a rekordot? (*Sports Chosun*)

A lovacskatánc felforrósította a szülői éjszakát / Psy állta a szavát, ingyeneskoncertet adott • A YouTube közvetítésének köszönhetően tanúja lehetett az egész világ annak, amint 60 ezer rajongó együtt kiáltja a Seoul Plazánál: „Oppa!” Psy, a rapper a Psy Globális Győzedelmi Ünnepi Koncertet adta elő negyedikén a Seoul Plazában. (*World Sports*)

Szöül Psy színpada lett, 80 ezren járták a lovacskatáncot a Seoul Plaza-beli ingyeneskoncerten • A rendőrség becslése szerint mintegy 80 ezer ember énekelt Psyjal együtt a Seoul Plazában negyedikén megrendezett koncerten. A világbajnoki mérkőzések óta ez volt a legnagyobb tömeg. A koncert vége felé, a *Gangnam Style* előadása alatt kortól és nemzetiségtől függetlenül az egész közönség csatlakozott a látványos lovacskatánchoz. (*Donga Daily*)

Hetvenezer lovacskatáncos. Isten hozta Psy világában! Psy koncertje a Seoul Plazában... Kétórányi vegytiszta örület • Psy egygé vált rajongóival és a színpaddal. Rajongói közül tízezren már öt órával a kezdés előtt a helyszínen voltak. A koncert a YouTube élő közvetítésének köszönhetően az egész világot megrengette. (*Sports Donga*)

Nyolcvanezer rajongó Psy-hózája a Seoul Plazában • A rendőrség becslése szerint 80 ezer ember gyűlt össze negyedikén este a Seoul Plazában Psy, a koreai rapper ingyenes koncertjére, aki *Gangnam Style* című dalával az egész világot megrázkódtatta. Az ingyenes koncertre azután került sor, hogy Psy ígéretet tett rajongóinak: „a történelem legnagyobb show-jával” ünneplik meg az amerikai Billboard listán elért rangos második helyezését. Psy két órán át adott elő, s bebizonyította, hogy hamisítatlan világsztár. A plázába órákkal a koncert kezdete előtt özönlött a tömeg, köztük háziasszonyok, diákok, irodisták, külföldi turisták, a bel- és külföldi média, tanúsítva a Psy iránt megnyilvánuló nagy érdeklődést. A nap koncertjét világszerte sugározta a YouTube. (*Seoul Shinmun*)

Gyalog indultam a Gwanghwamuntól a városházával szembeni plázához, ahol a koncertet tartották. Hullámokban érkezett a tömeg a helyszínre. Hallottam, ahogy egy felém tartó apa és lánya beszélget egymással. Az apa, aki ránézésre ötvenesnek tűnt, főiskolás korú lányának magyarázta: „Talán többen lesznek, mint a világ bajnoki meccsen.” A lánya viszont azt mondogatta: „Á, nem. Az nem létezik.” A rendőrség irányítani kezdte a forgalmat, az emberek pedig birtokba vették az úttestet. Este kilencre a pláza hatalmas térsége dugig volt emberekkel. A közeli Plaza Hotelben már reggel tízre telt ház volt.

A kultúra és politika közti feszült konfrontáció eltűnt. Ki bírna ekkora ár ellen úszni? Ezzel az erővel a folyót is megpróbálhatná megállítani valaki.

Igazságszolgáltatásnak és zenének egyazon célokat és egyazon álmokat kell kergetnie, csak az elérésükhöz vezető út és eljárás más és

más. Most eggyé lesz a kettő. Kim Koo, a koreai függetlenségi mozgalmi aktivista és hazafi könyvében, a *My Wishesben* (*Kívánságaim*) leszögezi:

„Ha azt kérdezné Isten, mit kívánok, habozás nélkül ezt válaszolnám: Azt kívánom, hogy Korea legyen független. Ha azt kérdezné, mi a következő kívánságom, ismét csak azt mondanám: Korea legyen független. Ha ezek után megkérdezné, mi a harmadik kívánságom, még hangosabban, mint az imént, azt mondanám: Kívánságom, hazám, Korea teljes és maradéktalan függetlensége.”

Azt kívánom, az én hazám legyen a világ legszebb országa.

Nem kívánom, hogy a leghatalmasabb legyen. Minket megszálltak, és tisztában vagyunk a megszállt nép szenvedésével, így aztán nem akarom, hogy az országom megszállóvá váljon, és más országoknak szenvedést okozzon. Szívből kívánom, hogy hazám a kultúra fellegvára legyen. A kultúrának van hatalma ahhoz, hogy boldoggá tegyen bennünket, és boldoggá tud tenni másokat is.

Psy hatalmának forrása az a képessége, hogy képes összecsdítetni 80 ezer boldog rajongót a Seoul Plazában, valamint világszerte embertömegeket ültetni a YouTube élő közvetítése elé. Ez a kultúra hatalma, s az én legnagyobb álmom, ami megegyezik azzal, amit Kim Koo oly elszántan igyekszik elérni. Psy hatalmát az amerikai Billboard sikerlista tanúsítja, ahol hat héten át tartott ki a második helyen. Nem könnyű ide eljutni. Bruce Springsteen, a rock vezető amerikai énekes és dalszerzője nyolc albumával jutott el a Billboard első helyére, a kislemezek listáján ellenben soha nem jutott

feljebb a második helynél. Számára ez szégyen, arra viszont bizonyosság, hogy milyen nehéz a kislemezlistán a csúcsra kerülni.

Psy elérte ezt. Képes volt eljutni a második helyre és hetekig ott is maradni, mert világszerte élvezte azoknak a támogatását, akik imádták lovacskás táncát és a *Gangnam Style* zenéjét. Azért tehetette meg, amit megtett, mert rajongóitól áradt felé a szeretet. A Psy-stílus karizmatikussága – a karizmatikusság igazi természetének viszszerenyése – teszi ezt, amely ógörögül „ajándékot” jelent.

Egy középkorú anya két fiatal lányával együtt jött el a koncertre. Amikor Psy megjelent a színpadon, az anya a többiekkel együtt rohant a színpad felé. Ez Psy hatalma. Psy szívből énekelt, az érzéseit követte ahelyett, hogy önmagát tette volna alkalmassá a zenére.

Steely Dan éles csípőssége, Elvis Presley gátlástalansága, Bruce Springsteen eredetisége, az Archies megnyerő stílusa, Eminem hidegfejűsége és Dr. Dre zenei változatossága és toleranciája – mind-ezen elemek megtalálták útjukat testéhez, lelkéhez, szelleméhez, hogy azzá tegyék Psyt, aki most. Ez megtörténhetett, miután Psynak remek érzéke van a humorhoz, amit mindig is keres. Halált adj, ha szabadságot nem tudsz adni, halált adj, ha nem adsz zenét, táncot, színpadot, dalt – íme, Psy, az előadó halálosan komoly, szinte rémisztő szellemisége.

Középkorú külföldi férfit láttam táncolni vicces nyuszifüles sapkában. Kissrácokkal járta a lovacskatáncot. A rendőrség sípszóval igyekezett megőrizni a rendet, a sípolás azonban olyan volt, mintha csak újabb zeneszerszámot szólaltattak volna meg. A tömeg éljenzése és sikolya kórusban szólt, mintha a távoli óceánról jönne, ahol

az esőzés vastag ködtakarót hozott létre. A hang visszhangzott a levegőben, s bevésődött a tovahaladó időbe, hogy az örökkévalóság részévé váljon.

Hallottam, amint Psy azt mondja a színpadon, s rajongói is a tömegben, akárha kórus szólna: nem hiszem el, hogy ezt megértem. Hát nem tele van az élet meglepetésekkel? Történelmi pillanat volt, amikor Psy, a rajongói és az egész világ együtt voltak. Új korszak virradt ott fel.

Psy – New York

*„New York városa a mágnes – az erő,
amely tárgyakat vonz magához,
De vedd el a mágnest,
azonnal minden széthullik.”*

Bob Dylan

Psy New Yorkban. Valaki egyszer azt mondta, ott kell megcsinálni a szerencsét. Mesélte, hogy New York folyamatosan nő, hatalmas sikereket ér el. Miként lehetséges ez? Úgy, hogy New York tudja, hogyan kell nevetni a saját sikerein, és soha nem ül rájuk. A siker a múlt részévé válik abban a pillanatban, hogy eléri az ember; s ahelyett, hogy ráülne, New York halad tovább az újabb sikerek, a holnap sikerei felé, és ebbe mindent belead – szeretetet, reményt, álmot, kívánságokat, könnyeket és verítéket. Ez a megindító New York Style. Ugyanezt csinálta Psy Szöulban. Így tett, míg Koreában volt. Mindig bőven volt a tarsolyában szatíra és elmésség, mesztere volt az emberek felpörgetésének és a művészet megvadításának.

Lee Byung-chul, a Samsung alapítója egyszer, halála előtt kijelentette, két dolgot nem tudott soha irányítani: a golfot és a gyerekeit. Vannak, akik nem golfoznak, és nem is lehet őket a golfbal összefüggésbe hozni, a gyerekekhez azonban legtöbbször nekünk van közünk.

S hitem szerint minden koreai elmondhatja, hogy egyetért abban, hogy a politikusok, a politika, az elnökök, a chaebolok – azaz a hatalmas ipari konglomerátumok – ugyancsak azok közé tartoznak, amelyeket képtelenek vagyunk irányítani.

A *Bird (Madár)* debütáló albumának egyik dala. Ebben énekl:

*Annyira csinos vagy, rohanok, pitizek neked,
Fújod a füstöt, s az ürességtől kong a fejed.
Folyton rúzzsal kened a szádat,
Ettől egyszerre csodállak és szánlak.
Szenyorita, nem érdekel, mit szólnak a haverok,
Jöhet bármi, én akkor is melletted maradok.
Csak szeress engem, nem akartam többet kérni,
De te durván átvágtad a fejem, bébi.
Mint verdeső madárka, lüktet fájó szívem,
Mondd, élvezted, hogy csak játszottál velem?
Ha úgy döntöttél, nem kellek neked,
Miért nem hagyod, hogy másé legyek?
Mondj már valamit, válaszolj te lány,
Te mocsok szemétláda, te.*

Milyen elmésen és haragosan szabadult meg Psy az indulataitól.

Psy ugyanebben a számban foglalkozik azokkal is, akik számító módon méricskélnek az embereket ahelyett, hogy olyannak fogadnák el őket, amilyenek.

*Bolond vagy, ha azt hiszed, nem lesz meg az ára,
Hogy kihasználj másokat a magad hasznára.*

*Könnymű szavakkal fájditod a szívem,
Megfizetek neked, ha csak játszottál velem.
Igazságot teszek, bosszút állok rajtad,
Biztos vagy benne, hogy ezt akartad?
Lehattél volna kicsit kedvesebb velem,
Én akkor mindenem a lábad elé teszem.
De már végeztem, nem bírom tovább, elég volt,
Felfogtad?*

Egyszerűen mondva: befejezte az effajta lányokkal.

Kifejezésre juttatja neheztelését, s kíváncsi arra, vajon a lány talál-e nála jobbat, és jobb lesz-e az élete, miután ővele szakított. Majd folytatja, s arra inti, vigyázzon, mert ha csak játszadozik a férfival, valaki egyszer majd az ő baját látja el, így egy nap megtudja, milyen érzés, ha arcul csapja a verdeső madár. Psy szarkasztikus. Nem képes viszont tagadni, hogy még mindig szüksége van a nőre, dacára a keserűségének és a kegyetlen szavaknak, amelyekkel előállt, és az sem számít, mennyire utasítja őt el a nő. Ez egyértelmű a dal utolsó sorából, amely így szól: „Mit tehetek azért, hogy szíved elnyerjem? Ne hagyj el, kérlek!” Ez az első dala, a *Madár*.

Igaz. Koreában tehetetlennek érzi magát az ember, ha a golfról, a politikáról, a gyerekekről és a szerelemről van szó. Ez az oka annak, hogy olybá tűnik ez a dal, mint az emberek politikai reményeinek ódája. A politikusok játszadoztak az emberekkel, a nemzettel és a történelemmel, az emberek azonban továbbra is reménykednek bennük. Elvárják tőlük, hogy cselekedjenek, hogy hozzájáruljanak valamihez, hisznek a tudatosságukban, hiszen végeredményben tanult emberek ők ott a politikusok közösségében, s amellet jómódúak.

A történelem folyamán az emberek nagy elvárásaira úgy tiportak rá, mint a földre hullott virágsziromra, és az emberek úgy érezték, elárulták őket. Ahelyett, hogy valóra váltak volna a vágyaik, fejbe verték őket, s a szívükben nem maradt más, mint keserűség, mivel úgy érezhették, megvezették őket. Túl sokáig túrték, hogy a politika repdeső madara arcul csapja őket. Visszatekintve, ez a dal szatirikusan szól hozzánk a koreai politika történetéről, jó adag elmésséggel és egészséges mennyiségű humorral. Psy egy dallal érkezett hozzánk, amitől olyannyira büszkék lettünk rá, hogy mindannyian magunkénak éreztük bemutatkozását.

Psy - Anglia

„A zene szeretet, mely keresi a szót.”

Sydney Smith

Psy *Gangnam Style*-ja 2012. szeptember 24-én került az Egyesült Királyság hivatalos kislemez-slágerlistája harmadik helyére. A nóta már a világ harmincöt országában első volt az amerikai iTunes Top 100-on. Egyesek azt állították, a brit slágerlistán elért harmadik helyezés a bizonyítéka annak, hogy Psy zenéje végül megfellebezhetetlenül világhírnévre tett szert. Egyetértek. Az angol slágerlisták ismertek különönc ízlésükről. Ha egy nóta sláger az Egyesült Államokban, ez még nem garantálja, hogy Angliában is az lesz.

Ha Amerikában nem nyeri el valamely zene a kritikusok ízlését, ez nem jelenti azt, hogy Angliában is ugyanerre a sorsra jut. Jimi Hendrix muzsikájának zsenialitását például elsőnek az Egyesült Királyságban ismerték el, az Egyesült Államokban csak később lett sztár. Bob Dylan ugyancsak komolyan vette a britanniai koncertjeit. Martin Scorsese *The Blues: B. B. King* című dokumentumfilmjében B. B. King több alkalommal a brit zenekritikusoknak és a brit zeneiparnak mond köszönetet. A blues esetében az emberek kezdetben csak fél szívvel viszonyultak ehhez a zenei irányzathoz. Amerikában

akkor kezdtek másként gondolkodni a műfajról, amikor a bluest az Egyesült Királyságban már elismerték, s az megszilárdította a pozícióját a brit zenei világban.

Van más példa is. Eva Cassidy folk-blues énekesnő 2002. augusztus 25-én lett első helyezett a brit slágerlistán a *Songbird* című albumával. Míg az Egyesült Államokban teljesen ismeretlen énekes volt, Angliában milliós példányszámban vették az albumát, s az énekesnő viharos gyorsasággal hódította meg Európát.

2002 augusztusában Németországban voltam a kölni zenei vásáron. Egy nap vonatra kaptam, hogy vidéken némi friss levegőt szívjak. Kis, helyi ivóba tértem be, ittam kevéske sört, majd elindultam, hogy körülnézzek a faluban. Mialatt bejártam a kis helységet, egy korábban sohasem hallott hang csalt be az ottani lemezboltba. A végén megvettem a hang tulajdonosának a lemezét. Eva Cassidy albuma volt az. Imádtam. Hangja a soulból eredt, és nem termett minden bokorban. Billie Holiday, Melanie Safka és Janis Joplin legnagyobb hagyományaiból fakadt ez a hang.

Az angolok megmutatták nekünk, hogy különleges érzékük van az Egyesült Államokban figyelmen kívül hagyott énekesek és zenék felismeréséhez. Az emberek gyakran azt mondják, hogy a zseni esetében az alkotás szikráját egy másik zseni gyűjthetja be. Anglia ebben az értelemben zseniális ország. Jóllehet, Psy-t érdekes módon elsőként az Egyesült Államok ismerte el, onnan vezetett az útja az Egyesült Királyságba.

T-Pain, az amerikai rapper mutatta be Psy-t, a koreai rappert a világnak. 2012. július 30-án T-Pain a 930 ezer twitteres követőjének

említést tett a *Gangnam Style*-ről, mondván: „Szó le nem írhatja, milyen elképesztő ez a klip.” Minősítését hamarosan továbbtweetelték, s klipjét nemsokára tízmillióan tekintették meg a YouTube-on augusztus másodikáig. Rá egy nappal a CNN is bemutatta a hírekben a *Gangnam Style*-láz. Magát a zenét Angliában már játszotta a BBC Radio 1, de Amerika volt az első, ahol elismerték. Ám, ahogy várható volt, az Egyesült Királyságban a kislemezlista harmadik helyére került a *Gangnam Style*, miközben az amerikai Billboard listán a tizenegyedik maradt. Szeptember 30-án került a brit listán az első helyre.

Psy – lótoszvirág

*Oltsd ki szemem: én mégis látva látlak,
tömd be fülem: én hallom hangtalan szád,
lábatlanul is elküszöm utánad,
és hogyha kell, száj nélkül esküszöm rád.
Törd le karom és megragadlak én,
szivemmel, mint egy kézzel tartalak,
fogd le szívem, agyam dobog hibátlan,
s ha lángod agyvelőmbe csap,
viszlek tovább, vérem zuhatagában.³*

Rainer Maria Rilke

Kiolthatod szemem című verséből

Vége-hosszat tudnék mesélni a szépséges koreai hagyományokról és szokásokról. Egyikükben szerepet kap a lótoszvirág. Az ősi időkben, ha barátot vártak, az emberek a barát kedvenc teájából egy zacskónyit lótoszvirág belsejébe tettek a látogatást megelőző éjszaka tartamára. Mikor a lótoszvirág éjszakára becsukódik, a benne lévő tea átveszi az illatát. Amikor másnap megjön a barát, a lótoszvirág illatával átítatva szolgálhatják fel neki a kedvenc teáját. Micsoda vendégszeretet! Micsoda bánásmód!

³ Kosztolányi Dezső fordítása

Mikor híret vettem, hogy Psynak milyen gyorsan sikerült bevennie New Yorkot a lovacs-kás táncával, s miként próbálták őt magukhoz csábítani a finnek és a hollandok, a lótoszvirágra gondoltam. Psy volt a lótoszvirág, akinek illata több ezer és tízezer mérföldre hatolt a világban. Miként őseink a lótoszvirág belsejében tartották a teászacs-kót, hogy szeretett barátjuk számára a teát megillatosítsák, úgy tartotta Psy zenéjét és táncát a szívében. S a lótoszillatú teához hasonlóan megmelengeti depressziótól, kétségbeeséstől, vere-ségérettől, jelentéktelenségtől és alárendeltségtől gyötört kortársai szívét.

Amerikai tartózkodása alatt ezt mondta egy interjúban: „Tizenkét éven át voltam énekes Koreában, de itt, az Egyesült Államokban új arcként debütálok.” Amerikai menedzsere kijelentette: „Igen ritka, hogy egy énekes kétszer új arcként debütál.”

Olyan ez, mintha Psy tizenkét esztendő-t töltött volna Korea lótoszvirágának belsejében. A koreai klasszikus, a *Tales of Shimchung* (*Schimchungi mesék*) hősnője önmagát ajánlja fel emberáldozat gyanánt háromszáz zsák rizsért cserébe. A rizsre vak édesapjának volt szüksége, hogy adományként felajánlhassa Buddhának, s cserébe visszakapja a látását. A hősnő az Indangsoo óceánba ugrott, ám az óceán Sárkánykirálya csodás módon megmentette. Lótoszvirágba csomagolva küldte vissza a szárazföldre, fogadást adott a nemzet világtalanjai tiszteletére, és az apának, valamint sok más vaknak visszaadta a látását.

Psy sohasem számított arra a fajta sikerre, amit világsztárként elért. Ha találgatni akarok, szerintem sohasem akart akkora szenzációvá

válni, amilyené lett. Nem született előtte koreai zenész, aki ilyen fokú sikert ért volna el nemzetközi szinten, vagy akár csak a közéletbe jutott volna a világsztárság felé vezető titkos ösvénynek.

Psy tizenkét éves zenei karrierje alatt hat albumot adott ki, ezek leg többje siker lett Koreában, a rajongók pedig imádták. Korea fellobbantotta a zeneőrület lángját azoknak a szívében, akik egy olyan kivételes tehetségre vártak és számítottak, mint Psy, akinek színpadai felbukkanása csaknem úgy hatott, mint egy légiriadó.

A láng immár a YouTube-ra is átterjedt, s lobog, akár az olimpiai fáklya. A YouTube csatornán, amit bárki bárhol megtekinthet, Psy lótuszillatú lovacska tánca és az ő *Gangnam Style*-ja virág gyanánt bomlott ki, hogy láthassa az egész világ. Eljutott az emberekhez, mint egy csésze illatos tea, felnyitotta a szemüket, megnedvesítette az ajkukat, s oltotta a szívük szomját.